

Fjord1 Partner AS

TILSYNSRAPPORT NR. 2014-03

**Sikkerhetskriterier for bruk av infrastruktur,
risikovurderinger, helsekrav, beredskap og avviks- og
hendelsesoppfølging**

1	Bakgrunn og mål.....	3
2	Konklusjon	3
3	Avvik	4
4	Observasjoner.....	4
5	Andre forhold	5
5.1	Beredskap.....	5
5.2	Sportilgangsavtale.....	6
5.3	Diverse	6
6	Om revisjonen.....	6
6.1	Administrative data.....	6
6.2	Gjennomføring av revisjonen	6
6.3	Revisjonsomfang	6
6.4	Revisjonskriterier.....	6
6.5	Om revisjonsfunn	7
6.6	Revisjonsrapport	7
6.7	Oppfølging og sanksjonsmiddelbruk	7
	Vedlegg 1 – Hjemmelstekster	8

1 Bakgrunn og mål

Fjord1 Partner AS (F1P) fikk 13.4.2010 tillatelse fra Statens jernbanetilsyn (SJT) gitt med hjemmel i tillatelsesforskriften. Tillatelsen omfatter trafikkvirksomhet og trafikkstyring på Bybanen i Bergen. Trafikken på den utvidede bybanens byggetrinn 2 startet opp 21.06.2013.

Revisjonen dekket sikkerhetskriterier for bruk av infrastruktur, risikovurderinger, helsekrav, beredskap og avviks- og hendelsesoppfølging. Revisjonen hadde som mål å avklare hvorvidt F1P gjennomfører sin virksomhet i samsvar med kravforskriften.

Revisjonen ble gjennomført på bakgrunn av tilsynets fastlagte årsprogram for tilsyn.

2 Konklusjon

Tilsynet ser F1P som en profesjonell, åpen og ryddig aktør i den kontrollvirksomhet SJT har hatt med virksomheten.

Revisjonen avdekket avvik knyttet til systematikken i arbeidet med risikoanalyser. Det er videre identifisert forbedringsområder knyttet til beredskapsdokumentasjon og øvelser.

Rapportdato: 21.3.2014

Sign.:

Erik Ø. Reiersøl-Johnsen
Direktør

Sign.:

Kuno Lundkvist
Revisjonsleder

3 Avvik

Det ble konkludert med et avvik som følge av revisjonen.

Avvik 1 Det er mangler i virksomhetens oppfølging av risikoanalyser

Avvik fra: *Kravforskriften § 5-2 første ledd*
(se vedlegg 1 for hjemlingstekst)

Revisjonsbevis:

1. Risikogrunnlag og -analyser er til dels ikke oppdatert

Merknad: Oversikt over utførte risikoanalyser er noe mangelfull. Forutsetninger og avgrensninger fremkommer ikke.

2. Risikoanalyser er ikke oppdatert ift enkelte kjente sikkerhetskritiske funksjoner, men som håndteres i praksis.

Merknad: F1P opplyser at det bl. a. er innført hastighetsreduksjoner som følge av erfaringer fra driften og endringer i bybildet.

3. Risikoanalyser speiler til dels ikke endringer i risikobilde ift prosjektert løsning og det foreligger ikke kriterier for når oppdatering av risikoanalyser skal gjennomføres.

4 Observasjoner

Observasjon 1 Beredskapen bygger ikke på en dekkende beredskapsanalyse

Revisjonsbevis:

1. Beredskapsplanen bygger ikke på en dekkende beredskapsanalyse.

- Det er enkelte mangler ved beredskapsanalysen. Det er noen forhold som ikke er omfattet av virksomhetens beredskapsanalyse(r), eksempel er:
 - Grunnlag for og hva som er dimensjonerende hendelse(r) og forutsetninger for kontrollert evakuering
 - Hvilke sikkerhetskritiske funksjoner som dekkes av beredskapen
 - Ytelseskrav
 - Behov for og krav til beredskapsutstyr
 - Kompetansebehov for personell med beredskapsoppgaver
 - Beredskapsøvelser

Merknad: Reell samordning hva gjelder dimensjonering og ansvar ift nødetater og infrastruktureier fremkommer ikke i beredskapsanalysen. F1P opplyser at det gjennomføres regelmessige samordningsmøter og – øvelser med brannvesenet. F1P opplyser videre at fordeling av oppgaver mellom aktørene på hendelses-stedet er beskrevet i beredskapsplanen.

- Utstyrskasse med beredskapsutstyr (lommelykt, pustemasker, etc) er ikke omfattet av beredskapsanalysen og kun tilgjengelig i noen vogner

Observasjon 2 Beredskapsøvelser er ikke gjennomført med måling mot ytelseskrav

Revisjonsbevis:

1. Verifiseringen av beredskapen ved hjelp av øvelser er noe mangelfull
 - Øvelser gjennomføres ikke med måling mot ytelseskrav

Merknad: F1P opplyser at førere i 2014 skal gjennomgå ytterligere beredskapstrening. Treningen er identifisert i F1Ps virksomhetsplan.

Observasjon 3 Interne revisjoner har konstatert avvik som også medfører avvik ift kravforskriften

Revisjonsbevis:

1. F1P har avdekket funn i interne revisjoner og som det fortsatt jobbes med

Merknad: Revisjonene 2013-R2 Dokumentstyring, 2013-R3 Kontrakter og avtaler, 2013-R4 Risikoanalyser og kartlegging, 2013-R5 VIS og 2013-R8 Trafikkstyring dokumenterer enkelte funn som også medfører avvik ift kravforskriften.

F1P opplyser at det aktivt arbeides med å følge opp frister og slutføre arbeidet med tiltak knyttet til avvikene. F1P opplyser videre at flere av funnene identifisert i interne revisjoner er identifisert som fokusområder i virksomhetsplanen for 2014.

Mange av forholdene avdekket i internrevisjonene går på mangler i dokumentstyring.

Observasjon 4 Kriterier for når helsesertifikat må fornyes etter fravær er ikke spesifisert

Revisjonsbevis:

1. Det er ikke beskrevet i dokumentasjonen til styringssystemet kriterier for når helsesertifikat må fornyes etter fravær.

Merknad: F1P ga muntlig opplysninger om den praksis som benyttes.

5 Andre forhold

5.1 Beredskap

Det er strekninger med noe mangelfull Tetra-dekning langs banen. Ved utfall benytter vognfører håndholdt radio som erstatning. Det ble opplyst at F1P stanser driften ved situasjoner der hverken Tetra systemet eller den håndholdte radioen kan benyttes til kommunikasjon med trafikksentralen.

F1P opplyser at beredskap knyttet til IKT-baserte kjøreveisystemer er infrastruktureiers ansvar.

F1Ps gjeldende beredskapsplan (F1P S-03, versjon 6, datert 02.01.2014) omfatter også tiltak mot tilsiktede handlinger. F1P opplyser at en vurdering av terrorberedskap er utført av F1P sammen med infrastruktureier. Arbeidet skjedde i regi av det EU-initierte prosjektet: «SECUR-ED- FP7-SEC-2010-1, Security in Mass transportation» og omfattet en sikkerhetsvurdering ("security"-vurdering) av bybanen.

F1P hadde tilrettelegging av det praktiske arbeidet. Arbeidsgruppen hadde representanter fra bl. a. politi, Bybanen AS og F1P.

5.2 Sportilgangsavtale

F1P opplyser at sportilgangsavtalen med Bybanen AS spesifiserer krav knyttet til bruken av infrastrukturen.

F1P har utarbeidet og bruker "Håndbok for driftspersonell" (versjon 3) som driftsreglement for trafikken på infrastrukturen, og denne håndboken bygger bl.a. på "Regelbok for drift og infrastruktur" (RDI).

5.3 Diverse

F1P opplyser at det er planlagt gjennomført en organisasjonsendring og -utvidelse i første halvår 2014. Hensikten er å ytterligere øke kapasiteten på sikkerhetstyringsarbeidet. Det planlegges bl.a. forsterket oppfølging av førerne med henblikk på å oppnå "standardisert" vognkjøring.

F1Ps ledelse har i siste ledelsens gjennomgang (datert 17.12.2013) konkludert med at hovedinnholdet i virksomhetens styringssystem fungerer som tiltenkt.

6 Om revisjonen

6.1 Administrative data

Saksnr.:	13/1966
Virksomhet:	Fjord1 Partner AS
Kontaktperson:	Sikkerhets- og kvalitetssjef Trond-Magne Målsnes
Revisjonslag:	Fagrevisor Charlotte Grøntved Revisjonsleder Kuno Lundkvist

6.2 Gjennomføring av revisjonen

Virksomheten har gitt revisjonslaget nødvendig tilgang til dokumenter og personell – og har lagt alle forhold til rette for en effektiv gjennomføring av revisjonen. Tidspunktene for gjennomføringen var slik:

Åpningsmøte:	22.01.2014
Feltarbeid:	22-24.01.2014
Sluttmøte:	24.01.2014

6.3 Revisjonsomfang

Revisjonen ble gjennomført i lokalene til F1P (Bjørnsons gate 29, Bergen). Den omfattet stikkprøvebasert dokumentasjonsgjennomgang og intervjuer av deler av ledelsen og medarbeidere. Revisjonen omfattet sikkerhetskriterier for bruk av infrastruktur, risikovurderinger, helsekrav, beredskap og avviks- og hendelsesoppfølging.

Revisjonen omfattet ikke verifikasjoner:

- i trafikkledersentral eller verksted
- ute på den fysiske infrastrukturen eller på rullende materiell

6.4 Revisjonskriterier

Revisjonskriteriene er kravene som er stilt i kravforskriften.

En oversikt over jernbanelovgivningen med kommentarer er gitt på: <http://www.sjt.no/no/Lover-og-forskrifter/>.

6.5 Om revisjonsfunn

Revisjon er en systematisk, uavhengig og dokumentert prosess for å fremskaffe revisjonsbevis og vurdere i hvilken grad bevisene oppfyller revisjonskriteriene. Revisjonsbevisene vil være grunnlaget for revisjonsfunnene. SJT grupperer revisjonsfunnene i avvik og observasjoner.

Avvik er mangel på oppfyllelse av krav i eller i medhold av lov

Observasjon er forhold som ikke er avvik, men som kan utvikle seg til det

SJT forventer at virksomheten vurderer observasjoner og håndterer disse slik at de ikke utvikler seg til/bidrar til avvik.

6.6 Tilsynsrapport

Denne tilsynsrapporten beskriver de avvik som er avdekket, og de observasjoner som er registrert gjennom revisjonen.

SJT praktiserer negativ rapportering fra revisjoner. Det vil si at tilsynsrapporter i hovedsak omhandler manglende samsvar med norsk jernbanelovgivning. Forhold der kravene er tilfredsstillende oppfylt beskrives normalt ikke.

Revisjonen er basert på stikkprøver. Det innebærer at det kan eksistere mangler som ikke er blitt avdekket.

6.7 Oppfølging og sanksjonsmiddelbruk

Dersom det identifiseres avvik pålegger SJT som hovedregel at virksomheten innen en tidsfrist identifiserer årsaken til avvikene, iverksetter tiltak både for å fjerne avvikene og årsakene til disse og å evaluere effekten av gjennomførte tiltak.

Tilsynet kategoriserer ikke avvik i forhold til alvorlighetsgrad. Virksomheten må selv vurdere alvorlighetsgrad og eventuelt behov for å prioritere gjennomføring av tiltak raskere enn frister tilsynet setter.

Der vi avdekker vesentlige mangler, vil vi vurdere å pålegge hele eller deler av virksomheten stanset eller trekke sikkerhetssertifikatet/tillatelsen tilbake. Se for øvrig www.sjt.no for mer informasjon.

Vedlegg 1 – Hjemmelstekster

Avvik 1 Det er mangler i virksomhetens systematikk knyttet til oppfølging av risikoanalyser

FOR-2006-12-06-1356 Forskrift om krav til sporvei, tunnelbane og forstadsbane, og sidespor m.m. (kravforskriften).

§ 5-2 første ledd: " Jernbanevirksomheten skal planlegge og gjennomføre risikoanalyser som er nødvendige for at virksomheten drives sikkerhetsmessig forsvarlig. Risikoanalysene skal planlegges og gjennomføres på en systematisk og koordinert måte gjennom alle virksomhetsfaser."